

Analiza czynników wpływających na wyniki osiągnięte w nauce

Maria Mikołajczak, 141282

27 maja 2020

Spis treści

1	Informacje o zbiorze danych	1
2	Ogólna charakterystyka danych	2
2.1	Objaśnienie atrybutów:	3
3	Eksploracyjna analiza danych	4
3.1	Funkcje pomocnicze:	4
3.2	Analiza ogólnej struktury próbki danych	5
3.3	Analiza różnic między płciami	10
3.3.1	Test T dla VisitedResources	15
3.3.2	Test T dla współczynników korelacji	23
3.3.3	Test T dla GradeClass	26
3.3.4	Podsumowanie	30
3.4	Analiza innych czynników	30
3.4.1	Test dla AbsenceDays i GradeClass	31
3.4.2	Test dla ParentSchoolSatisfaction i GradeClass	32
4	Model regresji	33
5	Podsumowanie	34

1 Informacje o zbiorze danych

- **Autorzy:** Elaf Abu Amrieh, Thair Hamtini, and Ibrahim Aljarah, The University of Jordan, Amman, Jordan, <http://www.Ibrahimaljarah.com> www.ju.edu.jo
- **Sposób zebrania danych:** Dane pochodzą z obserwacji, z programu typu learning management system (Kallboard 360). Jest to program, który został zaprojektowany w celu ułatwienia procesu uczenia się w trybie online. Głównym celem systemu LMS jest monitorowanie postępów w nauce i uczestnictwa w zajęciach. Dane na temat funkcji behawioralnych zostały zgromadzone za pomocą specjalnego komponentu do monitorowania aktywności ucznia- xAPI. Narzędzie to pozwala między innymi monitorować zachowanie uczącego się takie jak czytanie materiałów czy oglądanie filmów edukacyjnych.
- **Odniesienia** (autorzy zbioru danych proszą, aby dodać odniesienie do ich opracowań w przypadku skorzystania z danych):

- Amrieh, E. A., Hamtini, T., & Aljarah, I. (2016). Mining Educational Data to Predict Student's academic Performance using Ensemble Methods. International Journal of Database Theory and Application, 9(8), 119-136.
- Amrieh, E. A., Hamtini, T., & Aljarah, I. (2015, November). Preprocessing and analyzing educational data set using X-API for improving student's performance. In Applied Electrical Engineering and Computing Technologies (AEECT), 2015 IEEE Jordan Conference on (pp. 1-5). IEEE.

```
[1]: data <- read.csv("./xAPI-Edu-Data.csv", stringsAsFactors = TRUE)
```

Dodatki do wizualizacji i analizy

```
[2]: suppressMessages(library(e1071))
suppressMessages(library(dplyr))
suppressMessages(library(ggplot2))
suppressMessages(library(gridExtra))
suppressMessages(library(caret))
library(nnet)
w=13
h=8
options(repr.plot.width=w, repr.plot.height=h)

center_title <- theme(plot.title = element_text(hjust = 0.5))
```

2 Ogólna charakterystyka danych

- Liczność próby- **480** uczniów z różnych krajów
- Dane obejmują pomiar 16 cech, które można podzielić na trzy główne kategorie:
  1. **cechy demograficzne** (np. narodowość płeć, pochodzenie)
  2. **podstawowe cechy na temat edukacji** (np. etap edukacji, główny temat kursu)
  3. **funkcje behawioralne** (np. liczba podniesień ręki w czasie lekcji, wyniki ankiety dla rodziców)
- Ostatnia, siedemnasta kolumna danych to przydział do jednego z trzech interwałów według całkowitej oceny:
  - Low (L) - [0,69]
  - Middle (M)- [70, 89]
  - High (H)- [90, 100]

```
[3]: n=480
str(data)

'data.frame':  480 obs. of  17 variables:
 $ gender          : Factor w/ 2 levels "F","M": 2 2 2 2 2 1 2 2 1 1 ...
 $ Nationality     : Factor w/ 14 levels "Egypt","Iran",...: 5 5 5 5 5 5
5 5 5 5 ...
 $ PlaceofBirth    : Factor w/ 14 levels "Egypt","Iran",...: 5 5 5 5 5 5
5 5 5 5 ...
```

```

$ StageID          : Factor w/ 3 levels "HighSchool","lowerlevel",...: 2
2 2 2 2 2 3 3 3 3 ...
$ GradeID          : Factor w/ 10 levels "G-02","G-04",...: 2 2 2 2 2 2 5
5 5 5 ...
$ SectionID        : Factor w/ 3 levels "A","B","C": 1 1 1 1 1 1 1 1 1 2
...
$ Topic            : Factor w/ 12 levels "Arabic","Biology",...: 8 8 8 8
8 8 9 9 9 8 ...
$ Semester         : Factor w/ 2 levels "F","S": 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 ...
$ Relation         : Factor w/ 2 levels "Father","Mum": 1 1 1 1 1 1 1 1
1 1 ...
$ raisedhands      : int    15 20 10 30 40 42 35 50 12 70 ...
$ VisITedResources : int    16 20 7 25 50 30 12 10 21 80 ...
$ AnnouncementsView : int    2 3 0 5 12 13 0 15 16 25 ...
$ Discussion        : int    20 25 30 35 50 70 17 22 50 70 ...
$ ParentAnsweringSurvey : Factor w/ 2 levels "No","Yes": 2 2 1 1 1 2 1 2 2 2
...
$ ParentschoolSatisfaction: Factor w/ 2 levels "Bad","Good": 2 2 1 1 1 1 1 2 2
2 ...
$ StudentAbsenceDays : Factor w/ 2 levels "Above-7","Under-7": 2 2 1 1 1 1
1 2 2 2 ...
$ Class            : Factor w/ 3 levels "H","L","M": 3 3 2 2 3 3 2 3 3 3
...

```

W celu ułatwienia analizy zbioru danych modyfikuje nazwy kolumn, tak aby były one bardziej intuicyjne i miały ujednoliconą formę:

```

[4]: colnames(data)<- c('Gender', 'Nationality', 'PlaceofBirth', 'StageID',
  →'GradeID', 'SectionID', 'Topic', 'Semester', 'Guardian', 'RaisedHand',
  →'VisitedResources', 'AnnouncementsViews', 'DiscussionGroups',
  →'ParentSurvey', 'ParentSchoolSatisfaction', 'AbsenceDays', 'GradeClass')

```

Ponadto, sortuję cechy wyrażone w skali porządkowej, tak aby kolejność była intuicyjna:

```

[5]: data$GradeClass <- factor(data$GradeClass, levels = c("L", "M", "H"),
  →ordered=TRUE)
data$StageID <- factor(data$StageID, levels = c("lowerlevel", "MiddleSchool",
  →"HighSchool"), ordered=TRUE)

```

2.1 Objaśnienie atrybutów:

1. Gender- płeć ucznia, cecha jakościowa: *M- mężczyzna, F- kobieta*
2. Nationality- narodowość ucznia, cecha jakościowa: np. *Kuwait, Lebanon, Venezuela*
3. PlaceofBirth- kraj, w którym urodził się uczeń, cecha jakościowa analogiczna to Nationality
4. StageID- identyfikator poziomu edukacji, cecha jakościowa: *lowerlevel, Middleschool, High-school*
5. GradeID- identyfikator roku, na którym jest uczeń, cecha jakościowa: *G-01, G-02,..., G-12*

6. SectionID- "sala lekcyjna", do której przynależy uczeń, cecha jakościowa: A, B, C
7. Topic- nazwa głównego realizowanego przedmiotu, cecha jakościowa: np. *English, Spanish, IT*
8. Semester- numer semestru, cecha jakościowa: *F- pierwszy, S-drugi*
9. Guardian- opiekun prawny, rodzic odpowiedzialny, cecha jakościowa: *mom, father*
10. RaisedHand- liczba razy, kiedy uczeń "podniósł rękę", czyli zgłosił chęć wypowiedzi podczas zajęć, cecha ilościowa dykretna: 0-100
11. VisitedResources- wyraża liczbę razy, kiedy uczeń odwiedził stronę przedmiotu z materiałami edukacyjnymi, cecha ilościowa dyskretna: 0-100
12. AnnouncementsViews- wyraża liczbę razy, kiedy uczeń sprawdzał bieżące ogłoszenia, cecha ilościowa dykretna: 0-100
13. DiscussionGroups- wyraża liczbę razy, kiedy uczeń uczestniczył w grupie dyskusyjnej, cecha ilościowa dyskretna: 0-100
14. ParentSurvey- informacja, czy rodzic odpowiedzialny (Guardian) wypełnił ankietę, cecha jakościowa: *Yes, No*
15. ParentSchoolSatisfaction- stopień zadowolenia rodzica z poziomu placówki edukacyjnej, cecha jakościowa: *above-7, under-7*
16. AbsenceDays- liczba dni, kiedy uczeń był nieobecny, cecha jakościowa: *above-7, under-7*
17. GradeClass- klasa całkowitej oceny ucznia. Cecha została opisana już powyżej.

Komentarz do używanego słownika

Po zapoznaniu się z definicjami słów *dziewczyna, chłopiec* oraz *kobieta, mężczyzna* w słowniku języka polskiego PWN zdecydowałam się określać płci tym pierwszym zestawem, ponieważ implikuje on niedorosłość jednostki, co wydaje się odpowiednie w stosunku do danych o jednostkach w wieku szkolnym.

3 Eksploracyjna analiza danych

3.1 Funkcje pomocnicze:

```
[6]: get_perc <- function(df_col, round=2){
  count <- table(df_col)
  perc <- round(as.vector(count[1:length(count)])*100/length(df_col),
  →digits=round)
}

change_opt <- function(height, width){
  options(repr.plot.width=width, repr.plot.height=height)
}

undo_opt <- function(){
  options(repr.plot.width=w, repr.plot.height=h)
}

get_count <- function(df, name1, name2="Count", d=TRUE){
  df_c <- data.frame(table(df[name1]))
```

```
colnames(df_c) <- c(name1, name2)
df_c1 <- df_c[order(-df_c[name2]),]

}
```

```
[7]: hist_mean <- function(df, n=30, iter=10000){
  sample_means<-rep(NA, n)
  for(i in 1:iter){
    samp <- sample(df, n, replace=TRUE)
    sample_means[i] <- mean(samp)
  }

  hist(sample_means)
}

qq_mean <- function(df, n=30, iter=10000){
  sample_means<-rep(NA, n)
  for(i in 1:iter){
    samp <- sample(df, n, replace=TRUE)
    sample_means[i] <- mean(samp)
  }

  qqnorm(sample_means)
  qqline(sample_means)
}
```

3.2 Analiza ogólnej struktury próbki danych

Zacznijmy analizę od bliższego przyjrzenia się strukturze zbioru danych. Pomoże to ukierunkować dalszą analizę i wykryć ewentualne anomalie w danych.

```
[8]: c <- apply(data, is.nan)
length(c[c==TRUE])
```

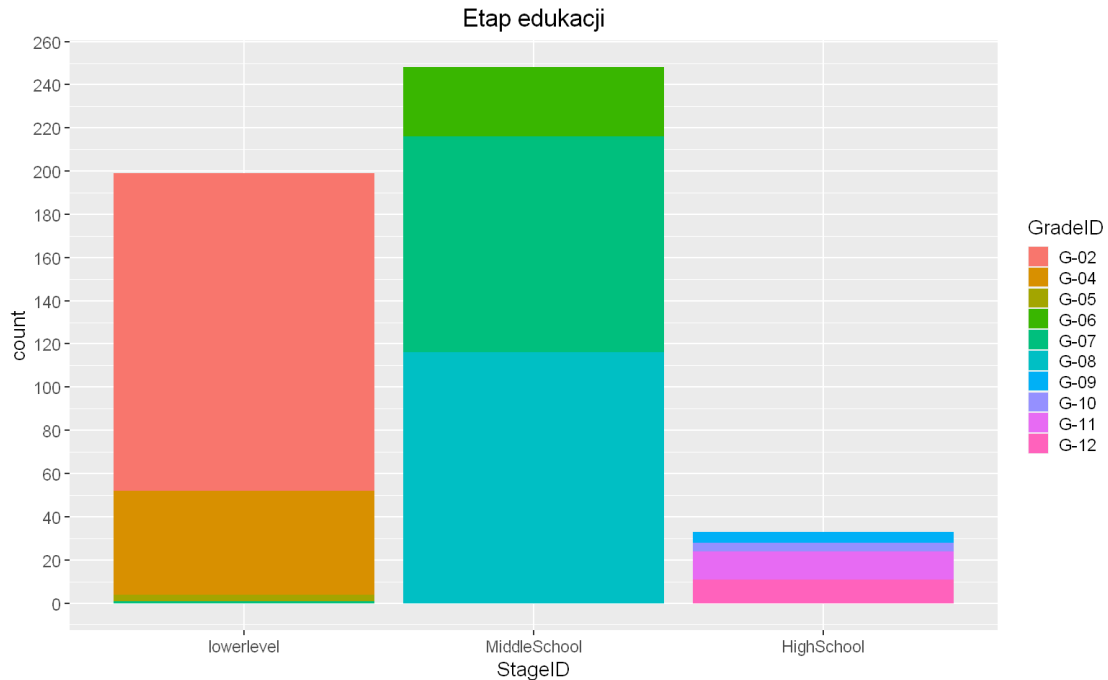
0

Spostrzeżenia i wnioski

- Nie ma żadnych wartości pustych w zbiorze danych.

```
[9]: plot <- ggplot(data, aes(x=StageID, fill=GradeID)) + geom_bar()
plot<- plot + theme_gray(base_size=17) + scale_y_continuous(breaks=seq(0,260,20))
plot <- plot + ggtitle("Etap edukacji") + center_title

plot
```


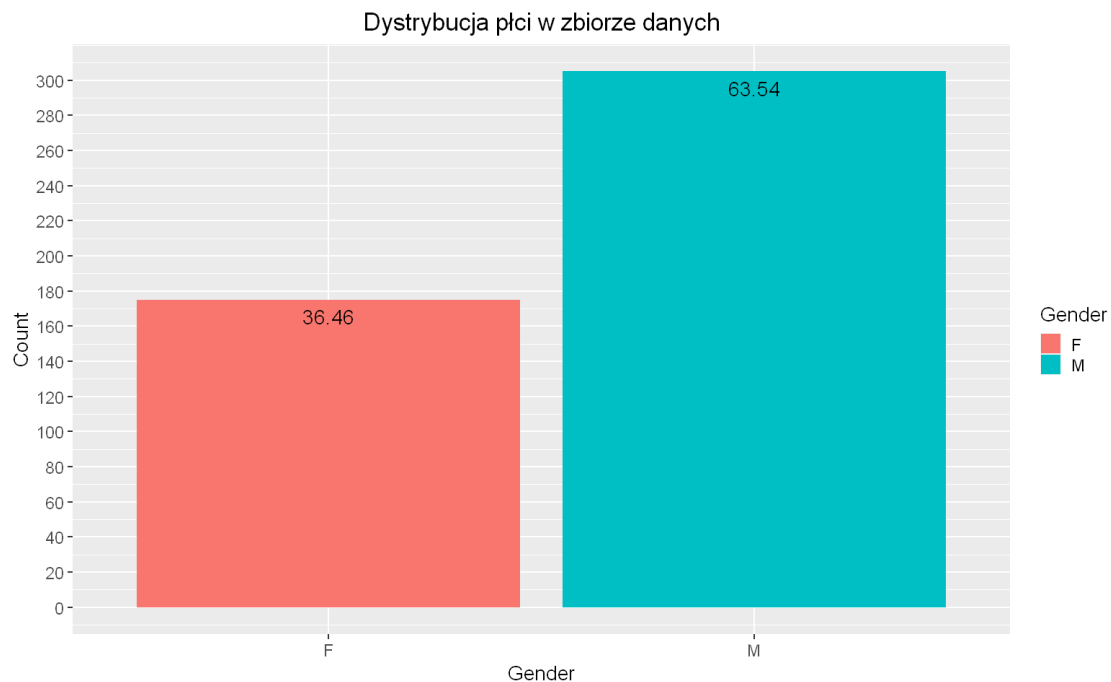
Spostrzeżenia i wnioski

- Dane dotyczą głównie uczniów z poziomu edukacji gimnazjalnego- *MiddleSchool* (248 uczniów) oraz z poziomu niższego niż gimnazjalny (podstawówka itp.)- *lowerlevel* (199).
- Liczność uczniów na poziomie licealnym to 33 jednostki.

```
[10]: gender <- data.frame(table(data$Gender))
colnames(gender) <- c("Gender", "Count")
gender_perc <- get_perc(data$Gender)

plotg <- ggplot(gender, aes(x=Gender, y=Count, fill=Gender)) +
  geom_bar(stat='identity')
plotg <- plotg + geom_text(aes(label=gender_perc), vjust=1.6, size=6) +
  scale_y_continuous(breaks=seq(0,300,20))
plotg <- plotg + ggtitle("Dystrybucja płci w zbiorze danych") +
  theme_gray(base_size=17) + center_title

plotg
```


Spostrzeżenia i wnioski

- 36.46% uczniów jest płci żeńskiej, a 63.54% płci męskiej.

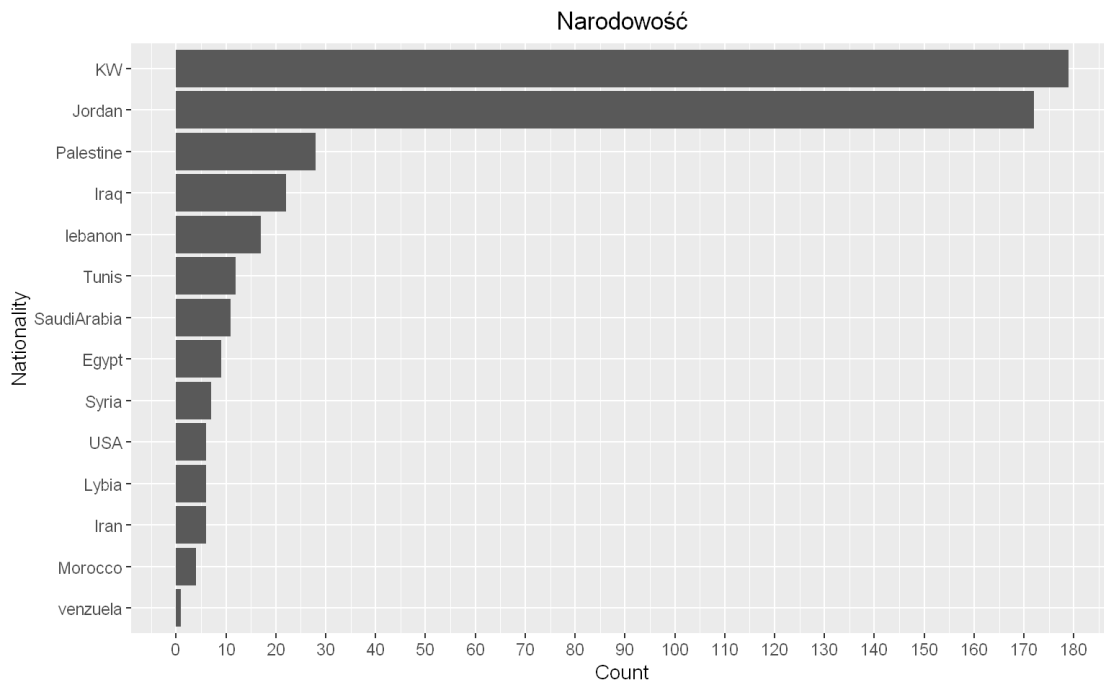
```
[11]: nat_count <- get_count(data, "Nationality")
      nat_count

      plot <- ggplot(nat_count, aes(reorder(Nationality, Count), Count)) +
        geom_bar(stat='identity')
      plot <- plot + theme_gray(base_size=17) +
        scale_y_continuous(breaks=seq(0,200,10)) + coord_flip()
      plot <- plot + ggtitle("Narodowość") + center_title + xlab("Nationality")

      plot
```

A data.frame: 14 × 2

	Nationality <fct>	Count <int>
5	KW	179
4	Jordan	172
9	Palestine	28
3	Iraq	22
6	lebanon	17
12	Tunis	12
10	SaudiArabia	11
1	Egypt	9
11	Syria	7
2	Iran	6
7	Lybia	6
13	USA	6
8	Morocco	4
14	venzuela	1

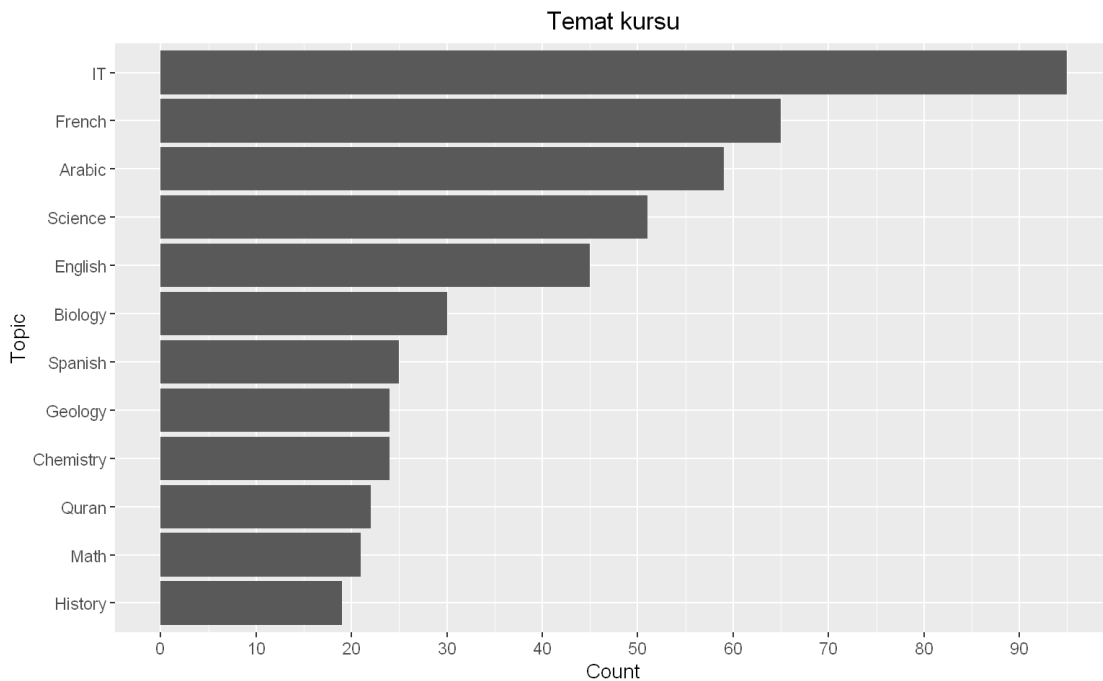
Spostrzeżenia i wnioski

- Najwięcej uczniów pochodzi z Kuwejtu i Jordanii- jest to odpowiednio 179 i 172 uczniów.
- Liczba uczniów z pozostałych krajów jest o wiele niższa- żaden inny kraj nie przekracza 30 jednostek.
- Taka konkretna różnorodność kulturowa może mieć wpływ na wyniki uczniów.
- Duża przewaga dwóch krajów sprawia, że przy ewentualnym wnioskowaniu statystycznym należałoby rozważyć wpływ danego regionu kulturowego na wyniki.


```
[12]: topic_count <- get_count(data, "Topic")
p1 <- ggplot(topic_count, aes(reorder(Topic, Count), Count)) +
  geom_bar(stat='identity') + xlab("Topic")
p1 <- p1 + theme_gray(base_size=17) + scale_y_continuous(breaks=seq(0,200,10)) +
  coord_flip() + ggtitle("Temat kursu") + center_title

p1
```

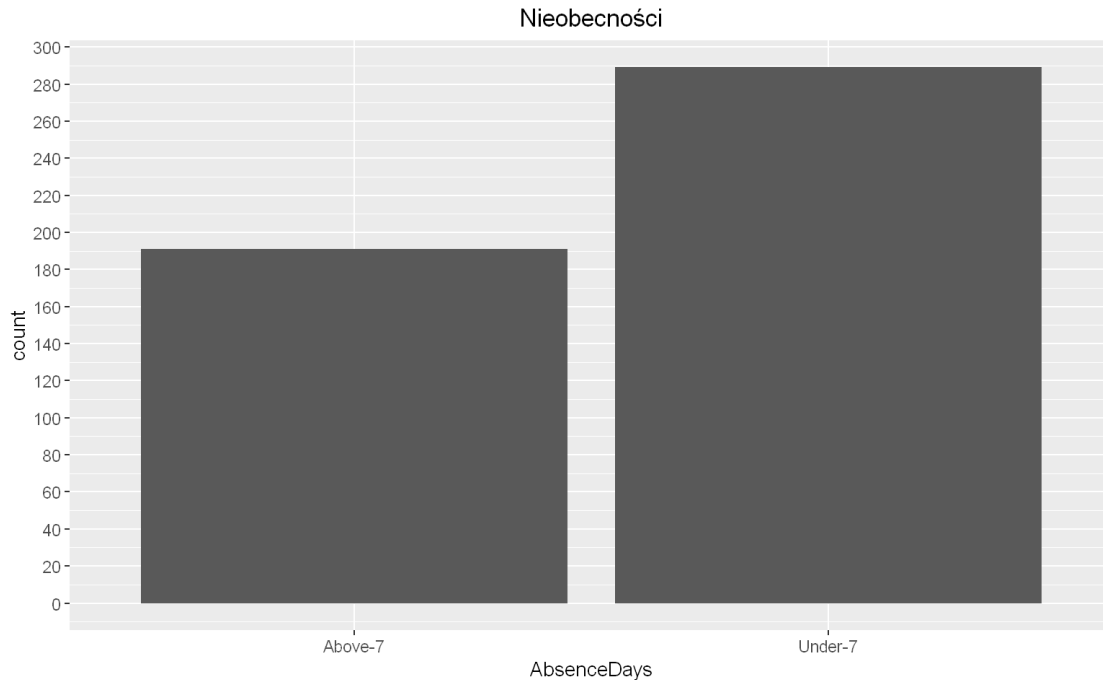

Spostrzeżenia i wnioski

- Najwięcej uczniów z badanego zbioru danych realizuje jako główny przedmiot technologie informatyczne.
- Na drugim miejscu plasują się języki: francuski i arabski.

```
[13]: p1 <- ggplot(data, aes(AbsenceDays)) + geom_bar()
p1 <- p1 + theme_gray(base_size=17) + scale_y_continuous(breaks=seq(0,300,20)) +
  ggtitle("Nieobecności") + center_title

p1
```


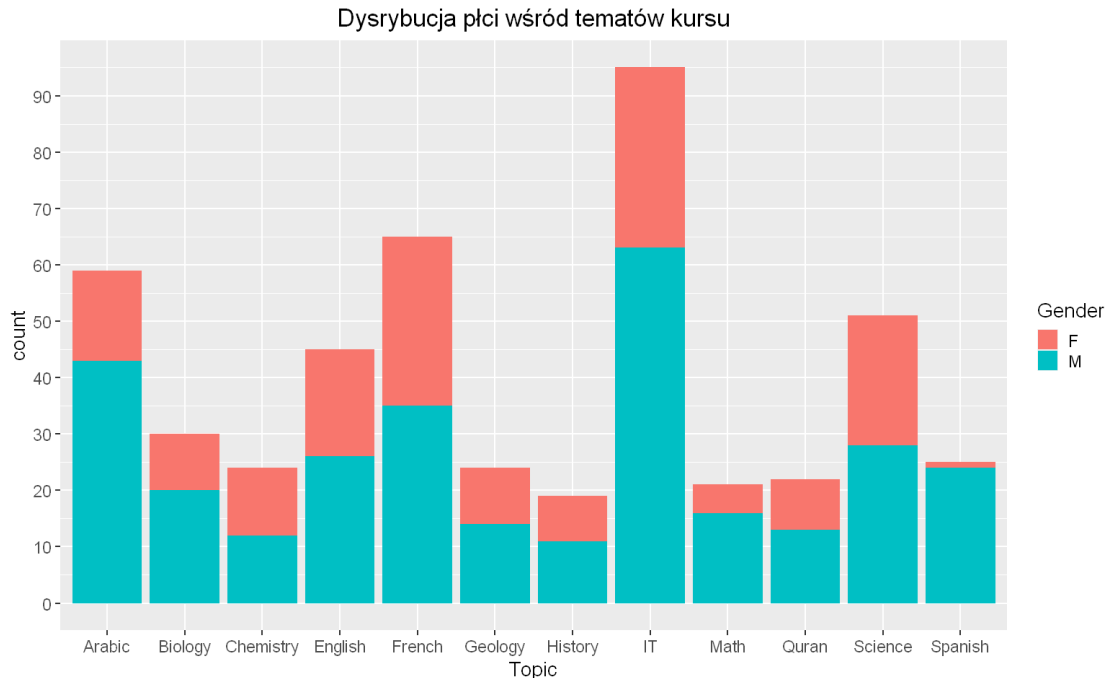
Spostrzeżenia i wnioski

- Większość uczniów ma mniej niż siedem dni nieobecności.
- Około 40% uczniów opuściło więcej niż siedem dni.

3.3 Analiza różnic między płciami

Analizowana próbka danych zawiera dane o obu płciach w potencjalnie wystarczającej ilości, aby badać różnice w procesie uczenia się między płciami. Możemy na przykład sprawdzić czy istnieje jakaś różnica między płciami w wyborze tematu kursu:

```
[14]: plot<- ggplot(data, aes(x = Topic, fill=Gender)) + geom_bar() +
  theme_gray(base_size=17) + scale_y_continuous(breaks=seq(0,110,10))
plot <- plot + ggtitle("Dysrybucja płci wśród tematów kursu") + center_title
plot
```


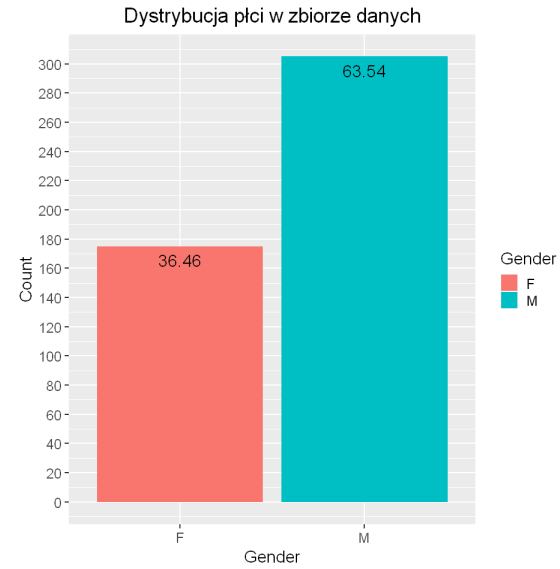
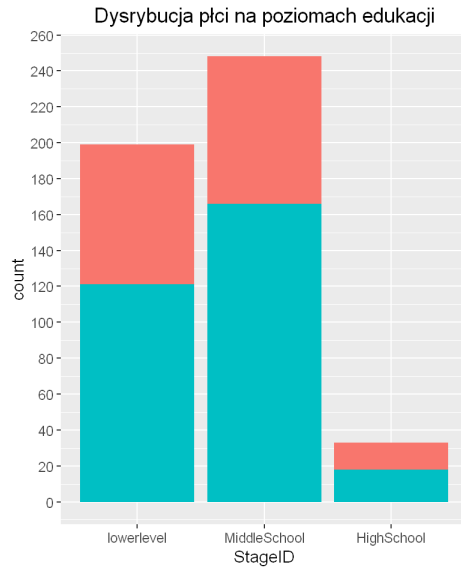
Spostrzeżenia i wnioski

- Stosunek płci żeńskiej do płci męskiej w każdym z tematów wydaje się być naturalny, biorąc pod uwagę, że dziewczyny stanowią jedynie $\approx 36\%$ próbki danych.
- Język hiszpański (Spanish) to kurs, który ma najmniejszy stosunek płci żeńskiej do męskiej, jednak liczność uczniów ogólnie wybierających ten kurs jest za mała, aby efektywnie przeprowadzić dalszą analizę tego zjawiska.

Nie udało się wykryć jakiejś szczególnej tendencji w wyborze kursu w zależności od płci, ale możemy zbadać, czy istnieje jakaś różnica w sposobie uczenia się między płciami. Sprawdźmy najpierw, czy rozkład płci na poziomach edukacji jest w miarę równy (aby wykluczyć sytuację, kiedy dziewczyny stanowiłyby np. 100% uczniów na którymś z poziomów):

```
[15]: plot1<- ggplot(data, aes(x = StageID, fill=Gender)) + geom_bar() +
  theme_gray(base_size=17) + scale_y_continuous(breaks=seq(0,300,20))
plot1<- plot1 + ggtitle("Dysrybucja płci na poziomach edukacji") + center_title

change_opt(h, 1.2*w)
grid.arrange(plot1, plotg, ncol=2)
undo_opt()
```

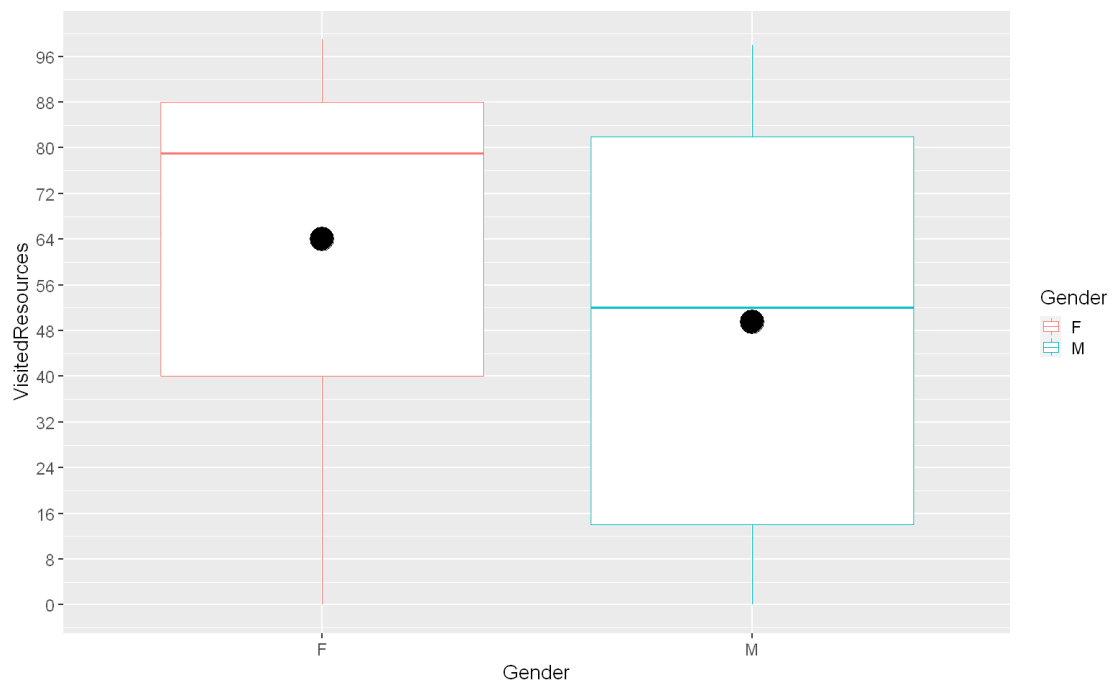

Spostrzeżenia i wnioski

Stosunek płci żeńskiej do męskiej na poziomach edukacji jest podobny.

Możemy więc zbadać jak różni się sposób uczenia się pomiędzy płciami:

```
[16]: ggplot(data, aes(x=Gender, y=VisitedResources, color=Gender)) +
  geom_boxplot(outlier.size=4) + scale_y_continuous(breaks = seq(0,100,8))
  → theme_gray(base_size=17) + stat_summary(fun=mean, geom="point", shape=20,
  → size=14, color="black", fill="black")
```


Spostrzeżenia i wnioski

(Czarny punkt wskazuje wartość średnią badanej cechy)

- Dziewczyny średnio większą ilość razy niż chłopcy korzystają z materiałów edukacyjnych
- Odstęp międzykwartylowy (IQR) w próbce dziewczyn jest mniejszy niż w próbce chłopców. W obrębie IQR znajduje się 50% wartości badanej cechy, więc w próbce dla płci męskiej możemy spodziewać się większego rozproszenia badanej cechy. Natomiast ogólny rozstęp cechy jest nieco większy w grupie dziewczyn, ale jest to spowodowane niewieloma obserwacjami odstającymi.
- W obu próbkach nie ma obserwacji odstających od mediany na więcej niż $1.5 \cdot IQR$.

Narysujmy jeszcze histogramy dla badanych cech:

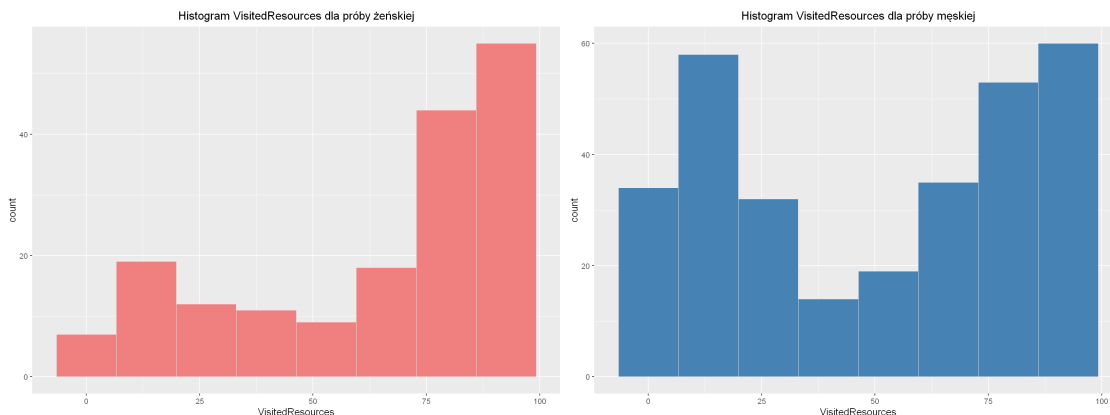
```
[17]: #Tworzymy dwie osobne próbki dla populacji uczniów dziewczyn i uczniów chłopców:
data_F <- filter(data, Gender == 'F')
data_M <- filter(data, Gender == 'M')

change_opt(1.2*h, 2*w)
p1 <- ggplot(data_F, aes(VisitedResources)) + geom_histogram(
  →binwidth=sqrt(nrow(data_F)), fill="#F08080", color="#eaecef")
p1 <- p1 +theme_gray(base_size=16) + ggtitle("Histogram VisitedResources dla
  →próby żeńskiej") + center_title

p2 <- ggplot(data_M, aes(VisitedResources)) + geom_histogram(
  →binwidth=sqrt(nrow(data_F)), fill="#4682B4", color="#eaecef")
p2 <- p2 +theme_gray(base_size=16) + ggtitle("Histogram VisitedResources dla
  →próby męskiej") + center_title

grid.arrange(p1, p2, ncol=2)
ladna_tabelka <- data.frame(Gender= c("F", "M"), Skewness =
  →c(skewness(data_F$VisitedResources), skewness(data_M$VisitedResources)))
print(ladna_tabelka)
undo_opt()
```

	Gender	Skewness
1	F	-0.7821284
2	M	-0.1039666

Spostrzeżenia i wnioski

- W próbie jednostek płci żeńskiej rozkład cechy jest dość silnie lewoskośny, co potwierdza zarówno analiza graficzna, jak i wyliczony współczynnik asymetrii.
- W próbie jednostek płci męskiej kształt rozkład jest bimodalny typu “U”.
- Wykonanie testu statystycznego wymaga więc dodatkowego sprawdzenia, czy rozkład średniej można przybliżyć rozkładem normalnym, ponieważ przy asymetrycznych rozkładach cechy próba $n > 100$ może być niewystarczająca aby zadziałało Centralne Twierdzenie Graniczne.

Zacznijmy od wyliczenia odpowiednich statystyk:

```
[18]: #Liczymy średnią testowanej cechy:
F_vr <- mean(data_F$VisitedResources)
M_vr <- mean(data_M$VisitedResources)

#Odchylenie standardowe:
F_sd <- sd(data_F$VisitedResources)
M_sd <- sd(data_M$VisitedResources)

#Liczność próbek:
n_F <- nrow(data_F)
n_M <- nrow(data_M)

vr <- data.frame(Gender = c("F", "M"), Mean = c(F_vr, M_vr), Sd = c(F_sd, M_sd),
  ↪N= c(n_F, n_M))

vr

#Różnica między wartościami średnimi badanej cechy:
F_vr-M_vr
```

	Gender <chr>	Mean <dbl>	Sd <dbl>	N <int>
A data.frame: 2 × 4	F	64.00000	30.20980	175
	M	49.51803	33.54318	305

14.4819672131148

Spostrzeżenia i wnioski

Różnica w średniej ilości odwiedzanych zasobów to około **14.48**. Czy na podstawie wyników otrzymanych dla tej próbki danych możemy wnioskować, że uczniowie płci żeńskiej częściej korzystają z materiałów edukacyjnych? Aby to sprawdzić możemy wykonać test T, ponieważ odchylenia standardowe dla próbek z obu populacji są podobne. Sprawdźmy najpierw założenia:

3.3.1 Test T dla VisitedResources

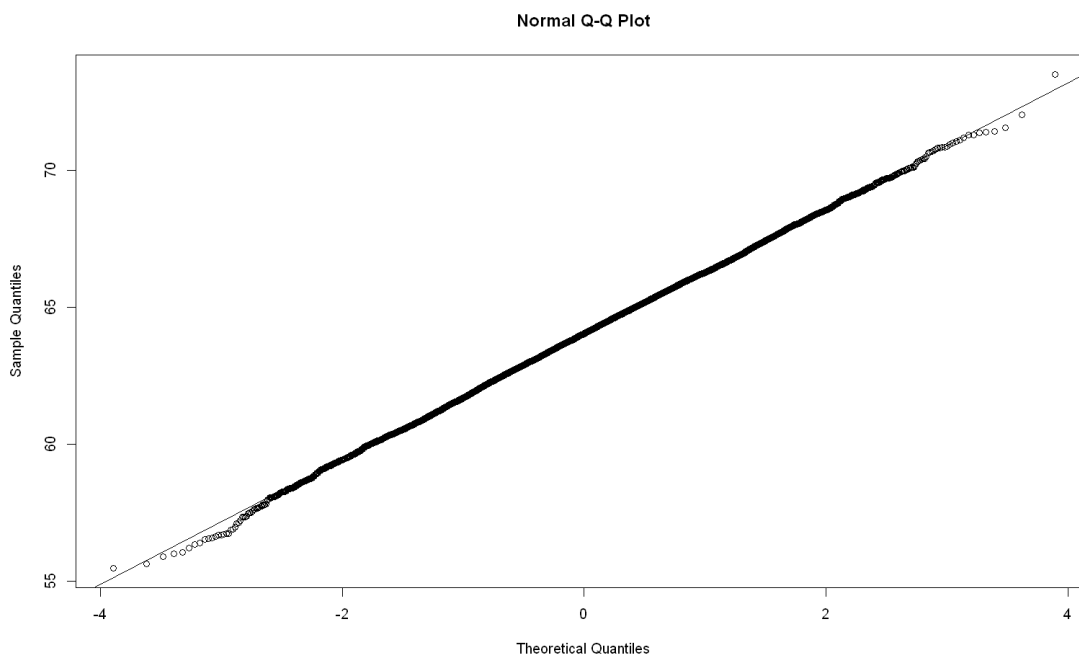
1. Niezależność populacji

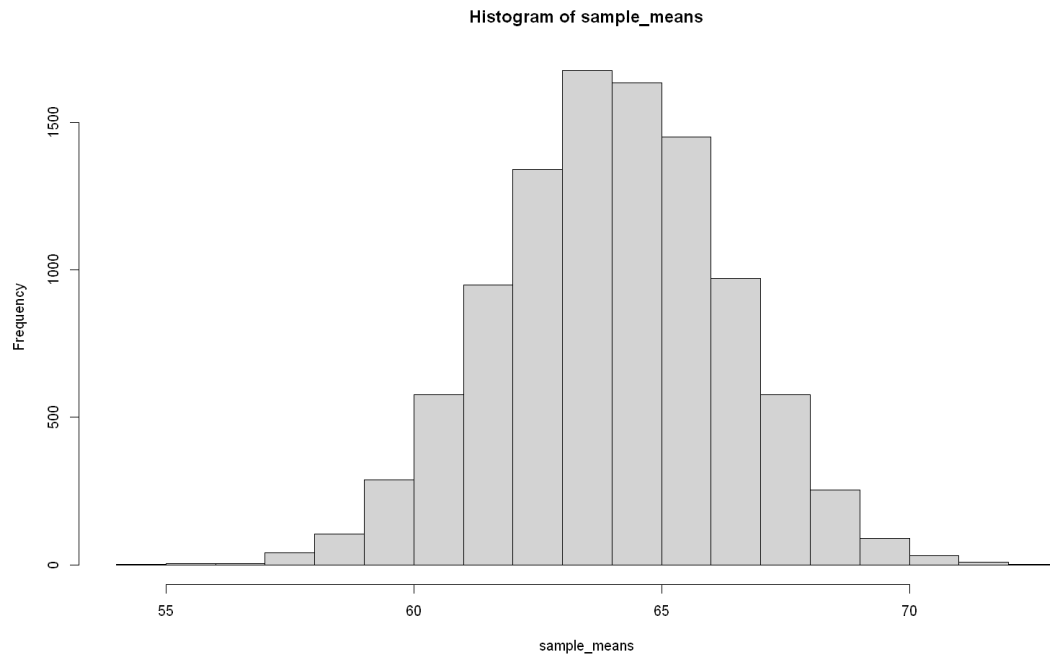
Zbiór został stworzony na podstawie danych na temat niezależnych jednostek- uczniów korzystających z LMS, dodatkowo będących na różnych poziomach edukacji, w różnych sekcjach itp. Obie próbki są niezależne.

2. Rozkład normalny wartości średnich

Dla populacji dziewczyn:

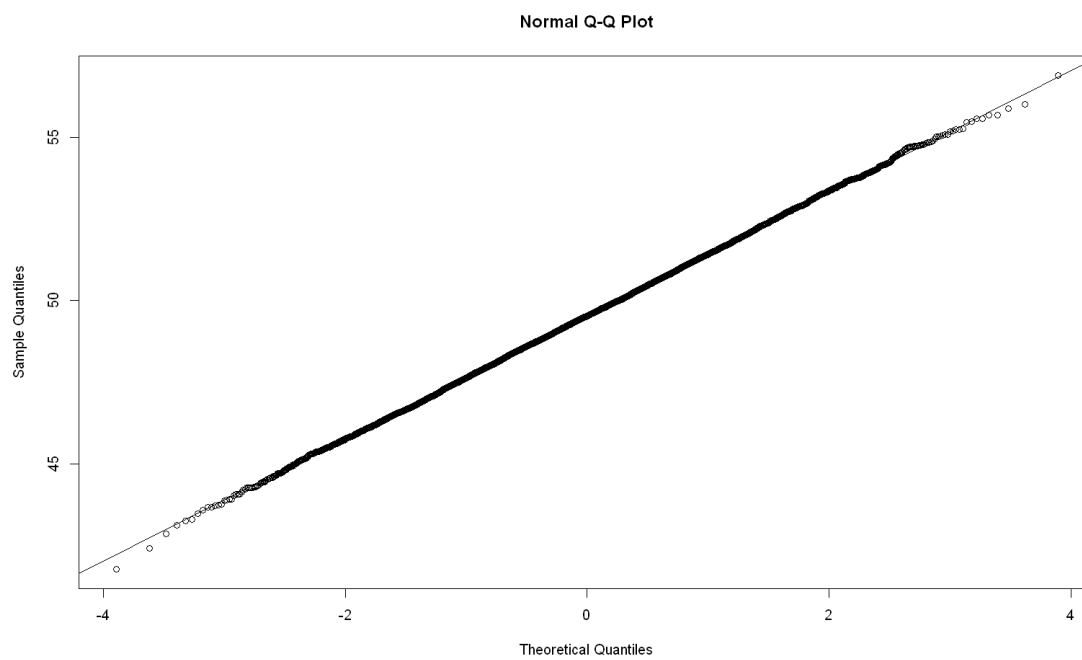
```
[19]: qq_mean(data_F$VisitedResources, n=n_F)
      hist_mean(data_F$VisitedResources, n=n_F)
```


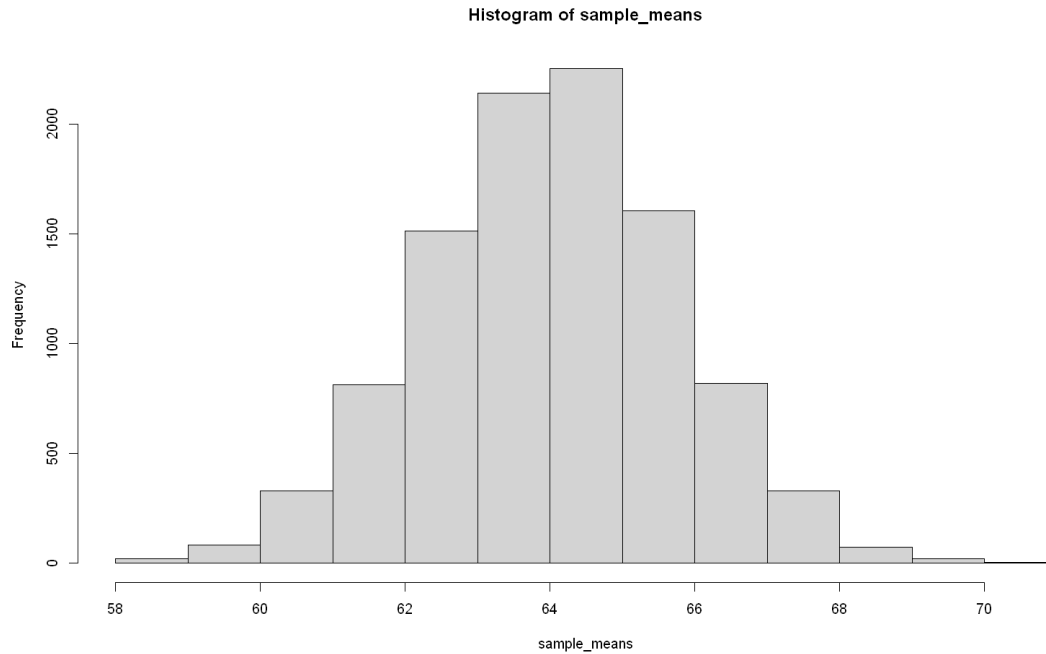

Dla populacji chłopców:

```
[21]: qq_mean(data_M$VisitedResources, n=n_M)  
      hist_mean(data_F$VisitedResources, n=n_M)
```


Wnioski Zarówno w przypadku dziewczyn, jak i chłopców rozkład średniej przy wielkości naszych próbek możemy przybliżyć rozkładem normalnym.

3. Równość wariancji w populacjach

Test F

- $H_0 : \sigma_M^2 = \sigma_F^2$
- $H_1 : \sigma_M^2 > \sigma_F^2$
- $\alpha = 5\%$
- Statystyka testowa $F = \frac{S_M^2}{S_F^2}$

```
[27]: #Statystyka testowa:
F_t <- M_sd^2/F_sd^2
#P-wartość: P(F>F_t)
p<-pf(F, df1=n_M-1, df2=n_F-1, lower.tail=FALSE)
p<0.05
```

FALSE

Wnioski

Nie ma podstaw do odrzucenia H_0 , więc założenie o równości wariancji możemy uznać za zasadne.

Test T dla dwóch populacji

- Test dotyczy średniej liczby odwiedzin stron z materiałami edukacyjnymi
- Populacje:
  - F - dziewczyny uczęszczające do szkół, w której udostępnianie są materiały edukacyjne
  - M - analogiczna definicja dla chłopców
- Poziom istotności testu $\alpha = 5\%$
- Hipoteza zerowa: $H_0 : \mu_F \leq \mu_M$
- Hipoteza alternatywna $H_1 : \mu_F > \mu_M$
- Statystyka $T_{n_f+n_m-2} = \frac{(\bar{x}_F - \bar{x}_M) - 0}{\sqrt{\frac{(n_f-1)s_F^2 + (n_m-1)s_M^2}{n_f+n_m-2} \left(\frac{1}{n_f} + \frac{1}{n_m}\right)}}$

```
[28]: wariancja_laczna <- sqrt((((n_F-1)*F_sd^2 + (n_M-1)*M_sd^2)/(n_F+n_M-2))*(1/
      ↪n_F+1/n_M))
T <- (F_vr-M_vr)/wariancja_laczna
p <- pt(-T, df=n_F+n_M-2)

p < 0.05 #Test jednostronny
2*p < 0.05 #Test dwustronny
```

TRUE

TRUE

- Decyzja: Odrzucamy H_0 na rzecz H_1 z prawdopodobieństwem popełnienia błędu I-rodzaju równym 5%. Dodatkowo, pokazaliśmy, że test dwustronny miałby taki sam rezultat.

Wnioski

Powyższy test statystyczny pokazał na podstawie tej próbki danych, że wśród młodzieży szkolnej jednostki płci żeńskiej średnio więcej korzystają z materiałów edukacyjnych. Cecha tego typu może być interpretowana jako pewna miara zaangażowania w proces nauki razem z innymi funkcjami behawioralnymi: RaisedHand, DiscussionGroups i AnnouncementsViews. Idąc tym tropem, możemy sprawdzić, czy podobna różnica pomiędzy płciami dotyczy też tych innych cech.

```
[29]: p1 <- ggplot(data, aes(x=Gender, y=RaisedHand, color=Gender)) +
      ↪ggtitle("RaisedHand") +
      geom_boxplot(outlier.size=4) + scale_y_continuous(breaks = seq(0,100,8))
      ↪+theme_gray(base_size=17) + stat_summary(fun=mean, geom="point", shape=20,
      ↪size=14, color="black", fill="black")

p2 <- ggplot(data, aes(x=Gender, y=DiscussionGroups, color=Gender)) +
      ↪ggtitle("DiscussionGroups") +
      geom_boxplot(outlier.size=4) + scale_y_continuous(breaks = seq(0,100,8))
      ↪+theme_gray(base_size=17) + stat_summary(fun=mean, geom="point", shape=20,
      ↪size=14, color="black", fill="black")

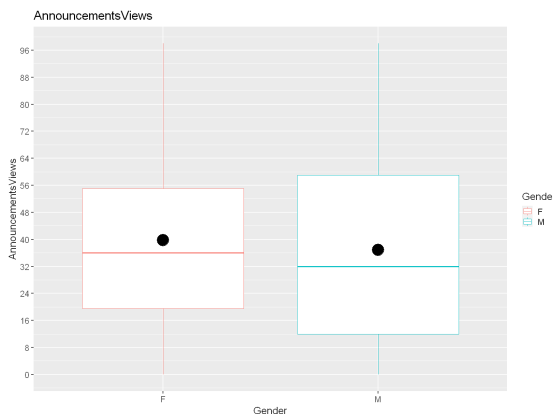
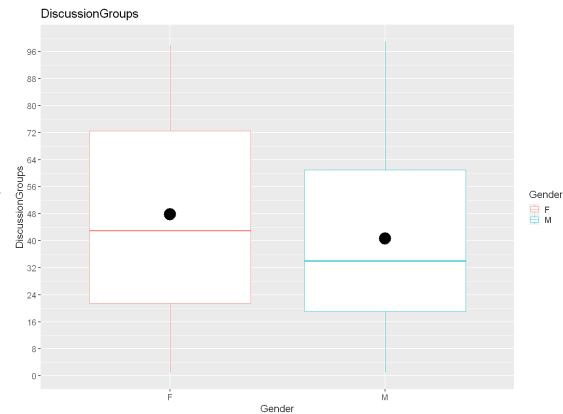
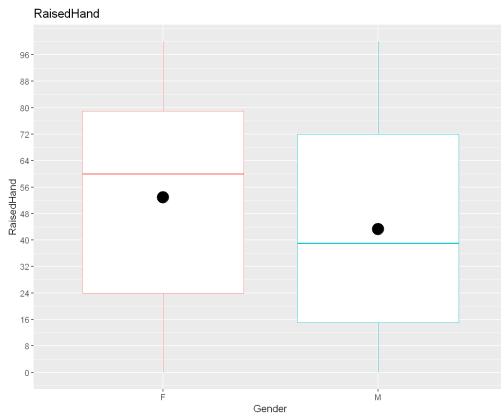
p3 <- ggplot(data, aes(x=Gender, y=AnnouncementsViews, color=Gender)) +
```

```

geom_boxplot(outlier.size=4) + ggtitle("AnnouncementsViews") +
→scale_y_continuous(breaks = seq(0,100,8)) + theme_gray(base_size=17) +
→stat_summary(fun=mean, geom="point", shape=20, size=14, color="black",
→fill="black")

change_opt(1.2 * h, 2*w)
grid.arrange(p1, p2, ncol=2)
grid.arrange(p3, ncol=2)
undo_opt()

```


Spostrzeżenia i wnioski

- Rzeczywiście dla innych cech tego typu średnia wśród uczniów płci żeńskiej jest wyższa, jednak dla cechy `AnnouncementsViews` jest ona bardzo niewielka.
- Skoro dla próbki żeńskiej analizowane cechy mają średnio wyższą wartość, to możemy podejrzewać, że są one skorelowane.

Sprawdźmy to przez policzenie wskaźnika korelacji Pearsona i jego kwadratu dla wszystkich par tych zmiennych:

```
[30]: d <- data.frame(data$VisitedResources, data$AnnouncementsView, data$RaisedHand,
  ↪data$DiscussionGroups, as.numeric(data$GradeClass))

k <- cor(d)
k
k^2
```

A matrix: 5 × 5 of type dbl

	data.VisitedResources	data.AnnouncementsView	data.RaisedHand	data.DiscussionGroups	as.numeric.data.GradeClass.
data.VisitedResources	1.0000000	0.5945000	0.6915717	0.2432918	0.6770936
data.AnnouncementsView	0.5945000	1.0000000	0.6439178	0.4172900	0.5273700
data.RaisedHand	0.6915717	0.6439178	1.0000000	0.3393860	0.6462984
data.DiscussionGroups	0.2432918	0.4172900	0.3393860	1.0000000	0.3081826
as.numeric.data.GradeClass.	0.6770936	0.5273700	0.6462984	0.3081826	1.0000000

A matrix: 5 × 5 of type dbl

	data.VisitedResources	data.AnnouncementsView	data.RaisedHand	data.DiscussionGroups	as.numeric.data.GradeClass.
data.VisitedResources	1.00000000	0.3534303	0.4782714	0.05919088	0.45845571
data.AnnouncementsView	0.35343028	1.0000000	0.4146301	0.17413094	0.27811916
data.RaisedHand	0.47827142	0.4146301	1.0000000	0.11518285	0.41770168
data.DiscussionGroups	0.05919088	0.1741309	0.1151829	1.00000000	0.09497649
as.numeric.data.GradeClass.	0.45845571	0.2781192	0.4177017	0.09497649	1.00000000

Spostrzeżenia i wnioski

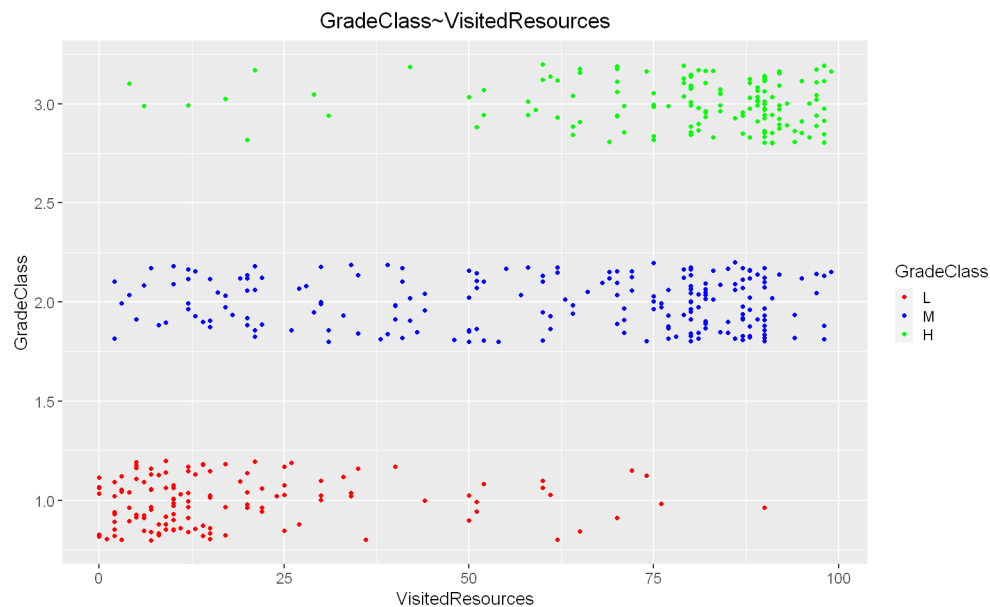
- Dla wszystkich par cech współczynnik korelacji Pearsona jest dodatni.
- Cechą naj słabiej skorelowaną liniowo z pozostałymi cechami jest DiscussionGroups, a c najważniejsze wydaje się, że zmienna ta jest bardzo słabo skorelowana liniowo z osiąganą przez uczniów oceną ($R^2 \approx 0.09$).
- VisitedResources jest silnie skorelowane z liczbą podniesień ręki RaisedHand ($R^2 \approx 0.48$) i z osiąganą przez ucznia oceną ($R^2 \approx 0.46$).
- Liczba wyświetleń ogłoszeń bieżących AnnouncementsView jest średnio skorelowana z oceną ($R^2 \approx 0.28$) i silnie skorelowana z VisitedResources ($R^2 \approx 0.35$) i RaisedHand ($R^2 \approx 0.41$).
- RaisedHand jest silnie skorelowana z GradeClass ($R^2 \approx 0.42$).

Sprawdźmy te zależności dodatkowo przez narysowanie wykresów rozrzutu dla badanych cech, szczególnie dla klas ocen, dodając do GradeClass niewielki szum, aby zależności były bardziej widoczne. W tym celu cecha GradeClass przedstawiona jest numerycznie w poniższy sposób:

- L- 1
- M- 2
- H- 3

```
[31]: c <- scale_color_manual(values=c("red", "blue", "green"))
t <- theme_gray(base_size=17)
```

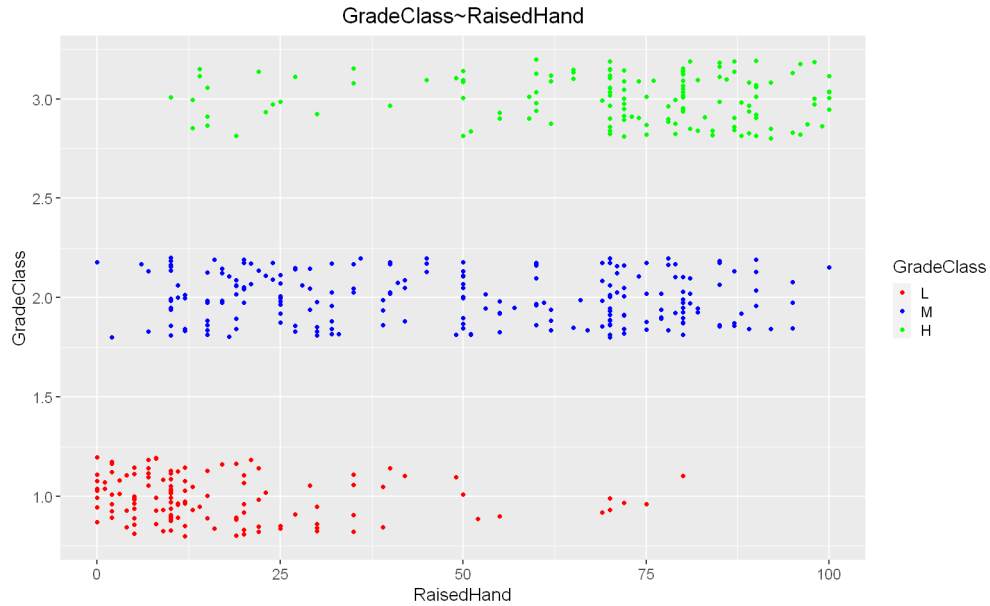
```
ggplot(data, aes(y=jitter(as.numeric(GradeClass)), x=VisitedResources,
  →color=GradeClass)) + geom_point() + t +
  →ylab("GradeClass")+c+ggtitle("GradeClass~VisitedResources")+center_title
```


Spostrzeżenia

Wykres rozrzutu pokrywa się z wyliczonym wcześniej współczynnikiem korelacji- można zaobserwować na wykresie pozytywny trend liniowy.

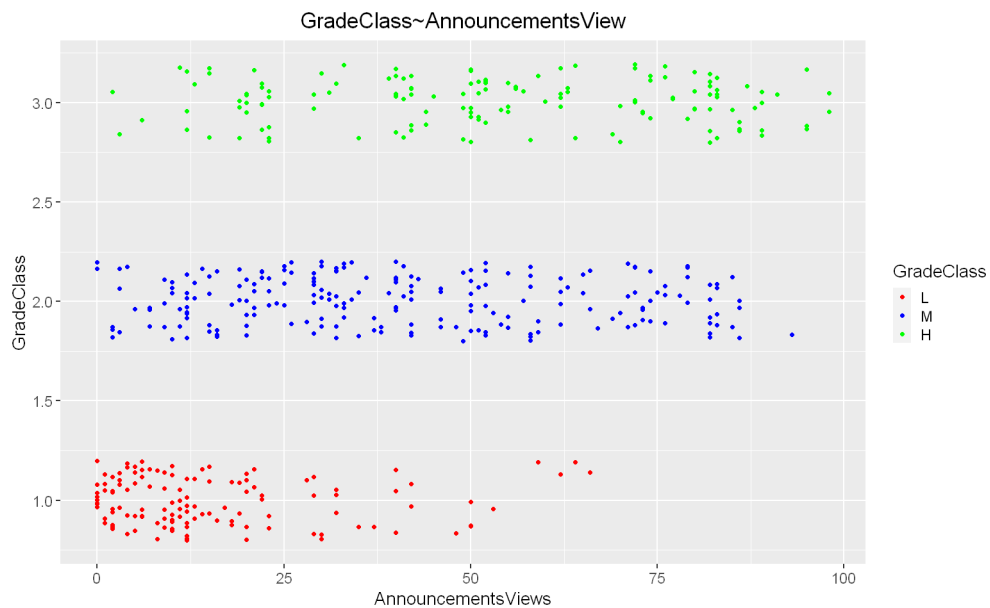
```
[32]: ggplot(data, aes(y=jitter(as.numeric(GradeClass)), x=RaisedHand,
  →color=GradeClass)) + geom_point() + t + ylab("GradeClass")
  →+c+ggtitle("GradeClass~RaisedHand")+center_title
```


Spostrzeżenia

Wykres rozrzutu pokrywa się z wyliczonym wcześniej współczynnikiem korelacji- można zaobserwować na wykresie pozytywny trend liniowy.

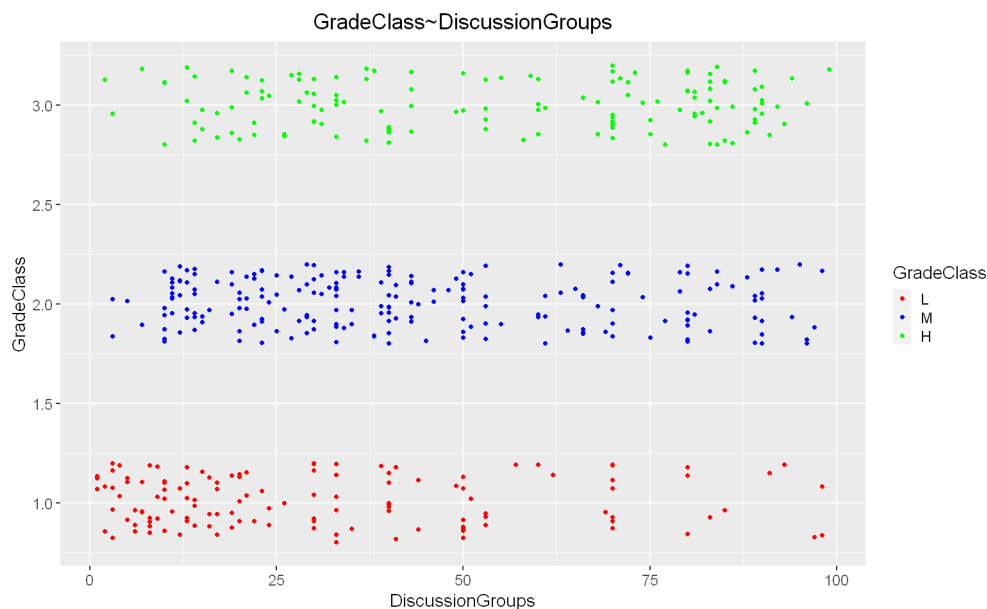
```
[33]: ggplot(data, aes(y=jitter(as.numeric(GradeClass)), x=AnnouncementsViews,
  →color=GradeClass)) + geom_point() + t + ylab("GradeClass")
  →+c+ggtitle("GradeClass~AnnouncementsView")+center_title
```


Spostrzeżenia

Wykres rozrzutu pokrywa się z wyliczonym wcześniej współczynnikiem korelacji- można zaobserwować na wykresie pozytywny trend liniowy.

```
[34] : ggplot(data, aes(y=jitter(as.numeric(GradeClass)), x=DiscussionGroups,
  →color=GradeClass)) + geom_point() + t + ylab("GradeClass")
  →+c+ggtitle("GradeClass~DiscussionGroups")+center_title
```


Spostrzeżenia

Wykres rozrzutu pokrywa się z wyliczonym wcześniej współczynnikiem korelacji- na wykresie nie zauważamy trendu liniowego, a jedynie większą gęstość ocen w klasie niskiej dla mniejszych wartości DiscussionGroups.

Wnioski

Graficzna analiza potwierdza analizę obliczeniową- między zmienną GradeClass a RaisedHand, VisitedResources i AnnouncementsView występuje silna pozytywna korelacja liniowa. Natomiast dla DiscussionGroups i GradeClass nie zauważamy trendu liniowego.

Sprawdźmy te wnioski dodatkowo, przeprowadzając masowy test T na korelację:

3.3.2 Test T dla współczynników korelacji

- Próba losowa prosta.
- n jest dla wszystkich testowanych współczynników takie samo i wynosi 447
- Istotność testu: $\alpha = 5\%$
- Hipoteza zerowa: $H_0 : \rho = 0$

- Hipoteza alternatywna: $H_1 : \rho \neq 0$
- Statystyka testowa: $T_{n-2} = \frac{r_{x,y}}{\sqrt{1-r_{x,y}^2}} \sqrt{n-2}$

```
[35]: wart_kryt <- qt(0.975, df=445)
      wart_kryt
```

1.96530921341326

- Przedział krytyczny: $(-\infty, -1.965) \cup (1.965, \infty)$

```
[36]: #Najpierw tworzymy tabelę współczynników korelacji Pearsona, które nas
      ↪ interesują:
rs <- data.frame(data$VisitedResources, data$AnnouncementsView, data$RaisedHand,
      ↪ as.numeric(data$GradeClass))
c <- cor(rs)

#Potem masowo możemy obliczyć statystykę testową:
st <- c/sqrt((1-c^2))*sqrt(n-2)

#Statystyki testowe:
st

#Wyniki testu (jeżeli TRUE, to odrzucamy H0 na rzecz H1):
wynik <- st>wart_kryt
wynik
```

A matrix: 4 × 4 of type dbl

	data.VisitedResources	data.AnnouncementsView	data.RaisedHand	as.numeric.data.GradeClass.
data.VisitedResources	Inf	16.16435	20.93287	20.11619
data.AnnouncementsView	16.16435	Inf	18.40048	13.57052
data.RaisedHand	20.93287	18.40048	Inf	18.51716
as.numeric.data.GradeClass.	20.11619	13.57052	18.51716	Inf

A matrix: 4 × 4 of type lgl

	data.VisitedResources	data.AnnouncementsView	data.RaisedHand	as.numeric.data.GradeClass.
data.VisitedResources	TRUE	TRUE	TRUE	TRUE
data.AnnouncementsView	TRUE	TRUE	TRUE	TRUE
data.RaisedHand	TRUE	TRUE	TRUE	TRUE
as.numeric.data.GradeClass.	TRUE	TRUE	TRUE	TRUE

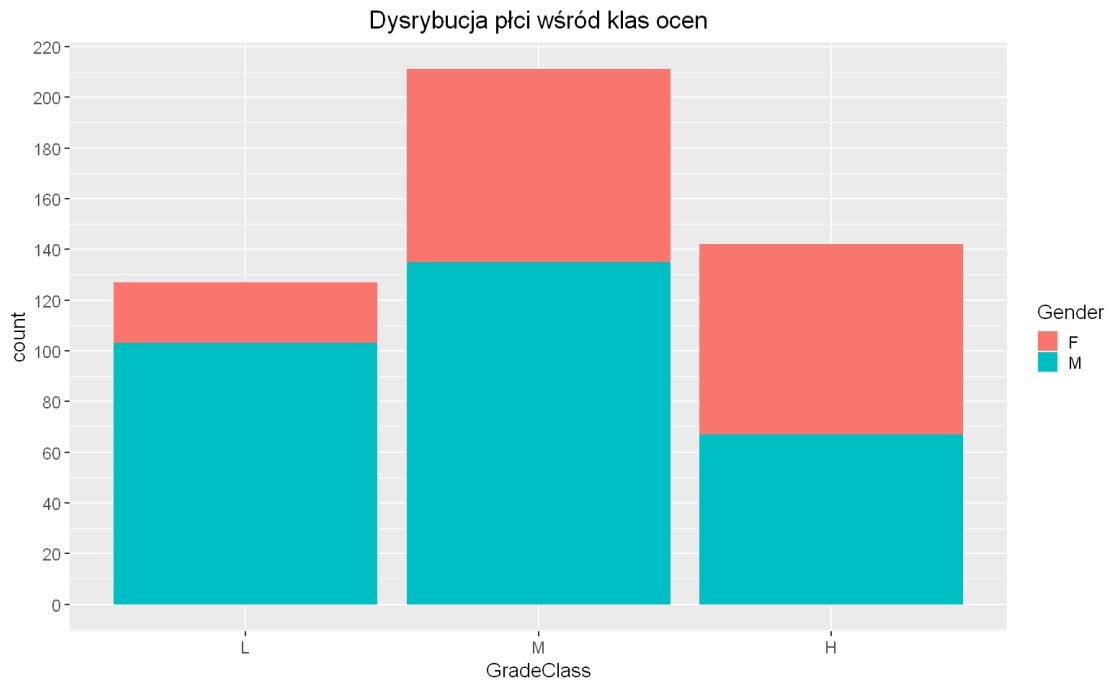
Wnioski

Powyższy test stanowi dodatkowe potwierdzenie, że dla badanych zmiennych $R^2 \neq 0$.

Wynik wykonanego wcześniej testu T dla VisitedResources i powyższa analiza korelacji zmiennych sugerują, że w analizowanej próbce danych dziewczyny powinny osiągać średnio lepsze wyniki w nauce niż chłopcy. Sprawdźmy to przez narysowanie rozkładu płci w poszczególnych klasach ocen:


```
[37]: plot<- ggplot(data, aes(x = GradeClass, fill=Gender)) + geom_bar() +  
  theme_gray(base_size=17) + scale_y_continuous(breaks=seq(0,220,20))  
plot <- plot + ggtitle("Dysrybucja płci wśród klas ocen") + center_title  
plot
```


Spostrzeżenia i wnioski

- Relatywnie mało dziewczyn osiąga ocenę klasy Low, a stosunkowo dużo ocenę klasy High.
- Wykres potwierdza początkowe spostrzeżenie: według analizowanych danych dziewczyny średnio uczą się lepiej niż chłopcy.

```
[38]: grade_F <- as.numeric(data_F$GradeClass)  
grade_M <- as.numeric(data_M$GradeClass)  
  
#Liczymy średnią testowanej cechy:  
F_mean <- mean(grade_F)  
M_mean <- mean(grade_M)  
  
#Odchylenie standardowe:  
F_sd <- sd(grade_F)  
M_sd <- sd(grade_M)  
  
#Liczność próbek:
```

```

n_F <- nrow(data_F)
n_M <- nrow(data_M)

g <- data.frame(Gender = c("F", "M"), Mean = c(F_mean, M_mean), Sd = c(F_sd,
  ↪M_sd), N= c(n_F, n_M))

g

```

A data.frame: 2 × 4

	Gender <chr>	Mean <dbl>	Sd <dbl>	N <int>
	F	2.291429	0.6953753	175
	M	1.881967	0.7383989	305

Spostrzeżenia i wnioski

- Z danych wynika, że dziewczyny osiągają średnio wyższą ocenę.
- Wariancje w obu próbkach są podobne, więc możemy przeprowadzić test T dla dwóch populacji. Próbkę są niezależne, co zostało już omówione wcześniej. Musimy więc sprawdzić tylko rozkład średniej dla obu próbek i założenie o równości wariancji:

3.3.3 Test T dla GradeClass

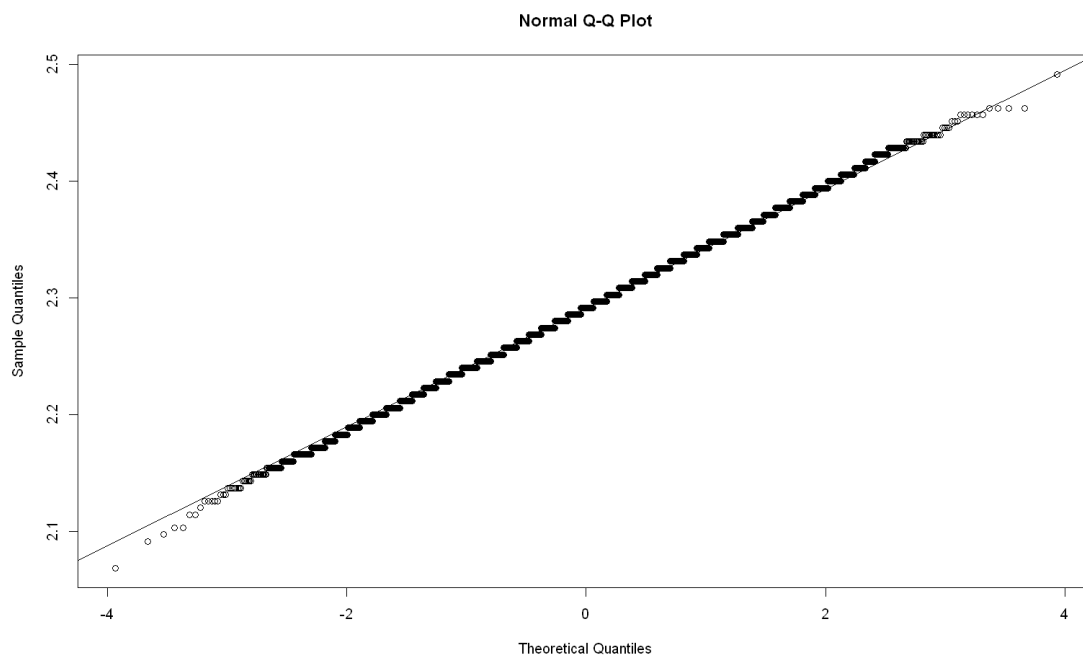
1. Rozkład normalny średniej

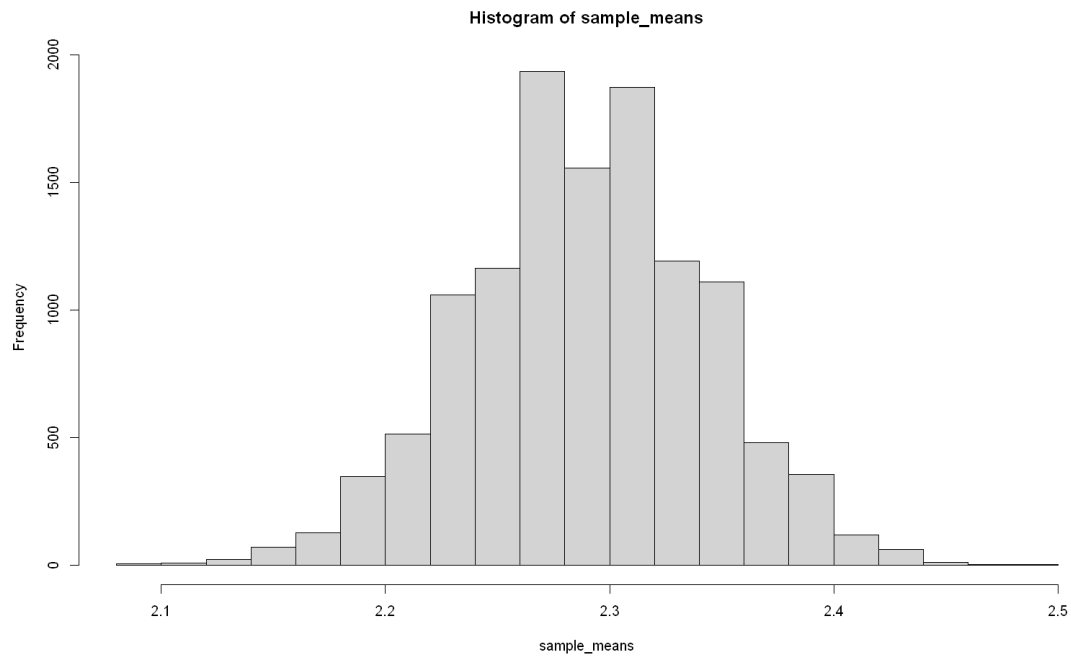
Dla dziewczyn:

```

[41]: qq_mean(grade_F, n=n_F, iter=12000)
      hist_mean(grade_F, n=n_F, iter=12000)

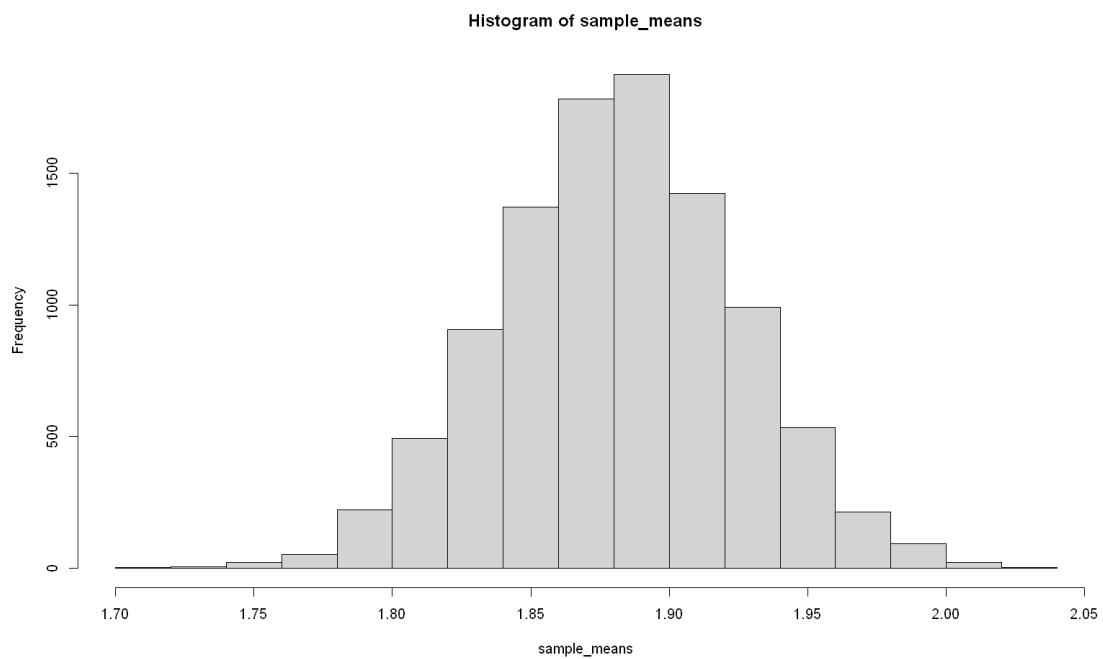
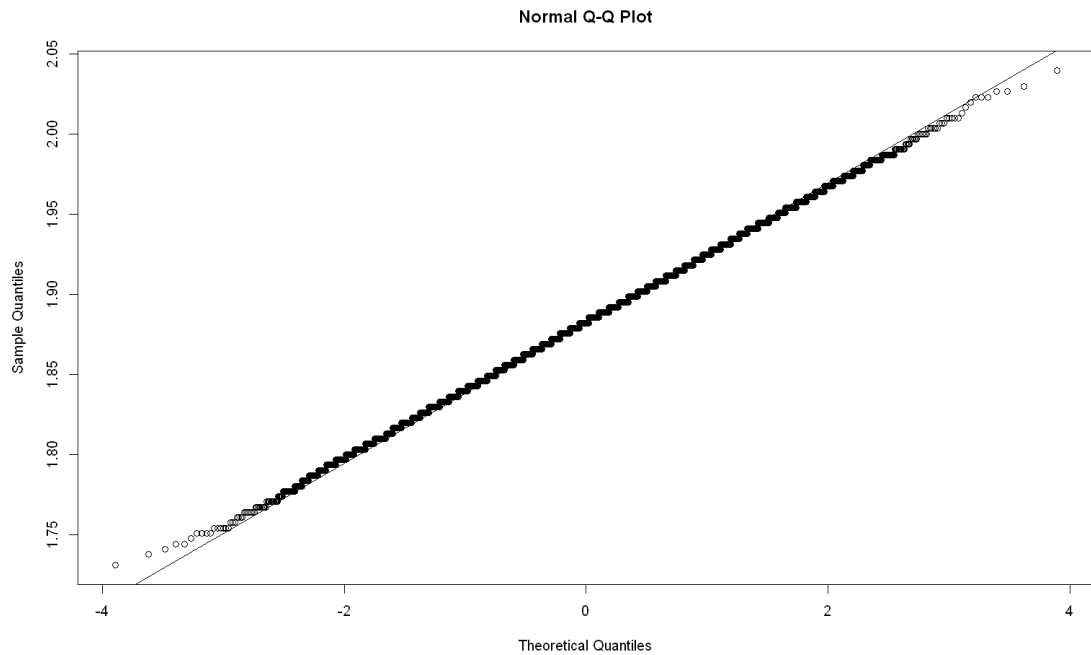
```


Dla chłopców:

```
[42]: qq_mean(grade_M, n_M)
      hist_mean(grade_M, n_M)
```


Wnioski

Zarówno w przypadku populacji dziewczyn, jak i chłopców rozkład średniej przy wielkości na-

szych próbek możemy przybliżyć rozkładem normalnym.

2. Równość wariancji w populacjach

Test F

- $H_0 : \sigma_M^2 = \sigma_F^2$
- $H_1 : \sigma_M^2 > \sigma_F^2$
- $\alpha = 5\%$
- Statystyka testowa $F = \frac{S_M^2}{S_F^2}$

```
[43]: #Statystyka testowa:  
F_t <- M_sd^2/F_sd^2  
#P-wartość: P(F>F_t)  
pf(F, df1=n_M-1, df2=n_F-1, lower.tail=FALSE) < 0.05
```

FALSE

Wnioski Nie ma podstaw do odrzucenia H_0 , więc założenie o równości wariancji możemy uznać za zasadne.

Test T dla dwóch populacji

- Test dotyczy średniej klasy ocen.
- Populacje:
  - F - dziewczyny uczęszczające do szkoły
  - M - analogiczna definicja dla chłopców
- Poziom istotności testu $\alpha = 5\%$
- Hipoteza zerowa: $H_0 : \mu_F \leq \mu_M$
- Hipoteza alternatywna: $H_1 : \mu_F > \mu_M$
- Statystyka $T_{n_f+n_m-2} = \frac{(\bar{x}_F - \bar{x}_M) - 0}{\sqrt{\frac{(n_f-1)S_F^2 + (n_m-1)S_M^2}{n_f+n_m-2} \left(\frac{1}{n_f} + \frac{1}{n_m}\right)}}$

```
[44]: wariancja_laczna <- sqrt((((n_F-1)*F_sd^2 + (n_M-1)*M_sd^2)/(n_F+n_M-2))*(1/  
  ↪n_F+1/n_M))  
T <- (F_mean-M_mean)/wariancja_laczna  
p <- pt(-T, df=n_F+n_M-2)  
  
p < 0.05 #Test jednostronny  
2*p < 0.05 #Test dwustronny
```

TRUE

TRUE

- Decyzja: Odrzucamy H_0 na rzecz H_1 z prawdopodobieństwem popełnienia błędu I-rodzaju równym 5%. Dodatkowo, pokazaliśmy, że test dwustronny miałby taki sam rezultat.

3.3.4 Podsumowanie

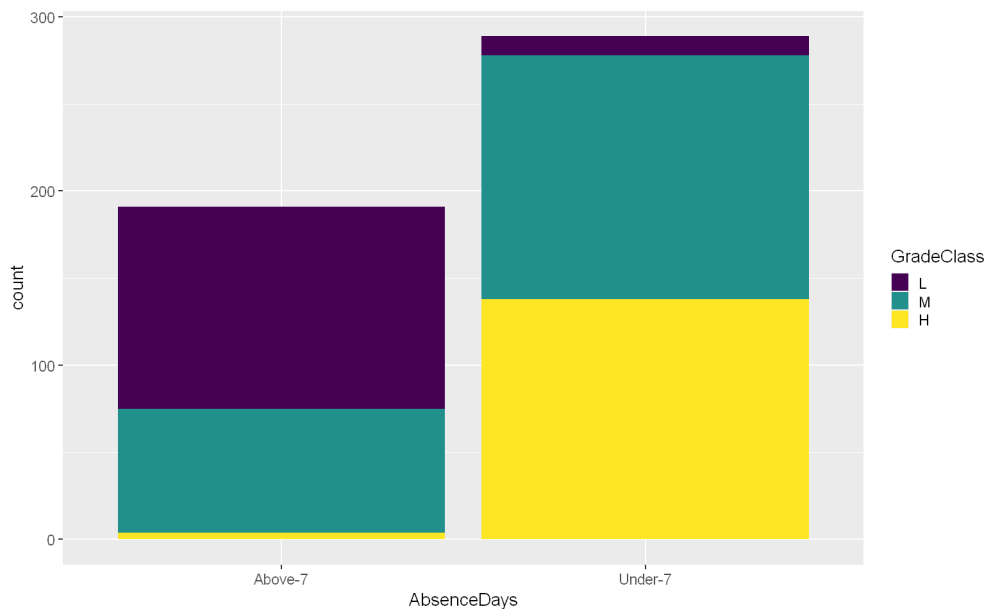
Na podstawie analizowanego zbioru danych i odpowiednich testów statystycznych udowodniłam, że wśród uczniów będących na etapie edukacji niższym niż liceum: + dziewczyny średnio większą ilość razy korzystają z materiałów edukacyjnych + dziewczyny średnio lepiej się uczą niż chłopcy

Ponadto, analiza danych wykazała również, że uzyskiwana ocena jest silnie skorelowana liniowo z zaangażowaniem w proces uczenia się (tj. RaisedHand, AnnouncementsViews, VisitedResources), a szczególnie z częstością korzystania z materiałów edukacyjnych zapewnionych przez placówkę edukacyjną.

3.4 Analiza innych czynników

Naturalnym wydaje się podejrzenie, że na wyniki w nauce ucznia wpływa liczba jego nieobecności. Narysujmy wykres:

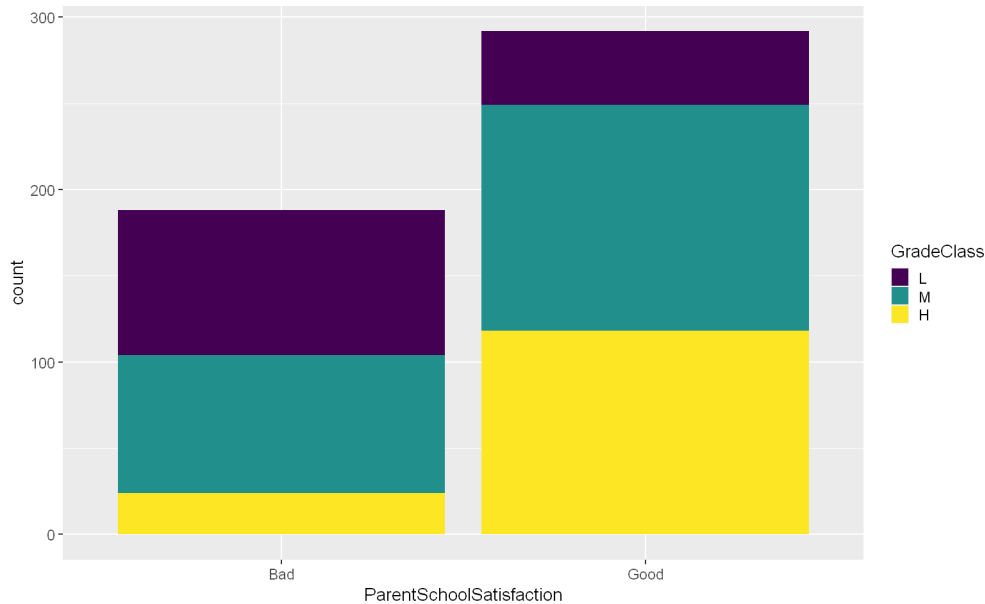
```
[45]: p1 <- ggplot(data, aes(x=AbsenceDays, fill=GradeClass)) + geom_bar() +  
  theme_gray(base_size=17)  
p1
```


Spostrzeżenia i wnioski

- Wśród uczniów mających więcej niż siedem nieobecności bardzo mała liczba osób osiąga wynik z klasy High. Większość otrzymuje ocenę najgorszej klasy.

```
[46]: p1 <- ggplot(data, aes(x=ParentSchoolSatisfaction, fill=GradeClass)) +  
  geom_bar() + theme_gray(base_size=17)  
p1
```


Spostrzeżenia i wnioski

- Rodzice określający swój poziom zadowolenia z placówki jako dobry, to w większości rodzice dzieci osiągających wyniki z klasy Medium i High.
- Analogicznie w grupie rodziców niezadowolonych z placówki więcej dzieci osiąga wyniki z grupy 'Low'.

Aby potwierdzić zaobserwowaną na wykresach zależność ParentSchoolSatisfaction i AbsenceDays z GradeClass wykonamy dwa analogiczne testy χ^2 na niezależność, oba na poziomie istotności 5%.

- Hipoteza zerowa: H_0 : zmienne są niezależne
- Hipoteza alternatywna: H_1 : zmienne są zależne

```
[47]: #Najpierw zliczamy wystąpienia zmiennych:
#Dla testu 1.:
table1 <- table(data$GradeClass, data$AbsenceDays)
#Dla testu 2.:
table2 <- table(data$GradeClass, data$ParentSchoolSatisfaction)
```

3.4.1 Test dla AbsenceDays i GradeClass

```
[48]: t1 <- chisq.test(table1)
```

Wartości oczekiwane:

```
[49]: print(t1$expected)
```

	Above-7	Under-7
L	50.53542	76.46458
M	83.96042	127.03958
H	56.50417	85.49583

Założenie testu $\forall E_i > 5$ jest spełnione.

Wartości zaobserwowane:

```
[50]: t1$observed
```

	Above-7	Under-7
L	116	11
M	71	140
H	4	138

Wynik testu:

```
[51]: t1
```

Pearson's Chi-squared test

data: table1

X-squared = 225.2, df = 2, p-value < 2.2e-16

P-wartość jest mniejsza niż 0.05, więc odrzucamy H_0 na rzecz H_1 .

3.4.2 Test dla ParentSchoolSatisfaction i GradeClass

```
[52]: t2 <- chisq.test(table2)
```

Wartości oczekiwane:

```
[53]: print(t2$expected)
```

	Bad	Good
L	49.74167	77.25833
M	82.64167	128.35833
H	55.61667	86.38333

Założenie testu $\forall E_i > 5$ jest spełnione.

Wartości zaobserwowane:

```
[54]: t2$observed
```


	Bad	Good
L	84	43
M	80	131
H	24	118

Wynik testu:

```
[55]: t2
```

Pearson's Chi-squared test

data: table2

X-squared = 68.47, df = 2, p-value = 1.355e-15

P-wartość jest mniejsza niż 0.05, więc odrzucamy H_0 na rzecz H_1 .

4 Model regresji

- Problem: przewidywanie klasy oceny ucznia (GradeClass) na podstawie dostępnych informacji
- Mamy do czynienia z problemem wielokrotnej klasyfikacji (multinomial logistic regression).

```
[56]: #Dzielimy zbiór danych na dwa zbiory:
shuffled.data <- data[sample(nrow(data)),]
part <- round(n*0.6, digits=0)

train.data <- shuffled.data[1:part, ]
test.data <- shuffled.data[seq(part+1, nrow(data), by=1), ]

#Sprawdzenie czy podział jest prawidłowy:
nrow(train.data) + nrow(test.data) == nrow(data)
```

TRUE

Z wykorzystaniem biblioteki nnet budujemy model regresji logistycznej z użyciem train.data. Zmienne wprowadzone dla modelu to te, które podczas analizy wydawały się być skorelowane z GradeClass.

```
[57]: model <- nnet::multinom(GradeClass ~
  ↳ VisitedResources+RaisedHand+AnnouncementsViews+Gender+ParentSchoolSatisfaction+AbsenceDays,
  ↳ data = train.data)
summary(model)
```

weights: 24 (14 variable)

initial value 316.400339

iter 10 value 183.954721

```
iter 20 value 162.158079
final value 162.142373
converged
```

Call:

```
nnet::multinom(formula = GradeClass ~ VisitedResources + RaisedHand +
  AnnouncementsViews + Gender + ParentSchoolSatisfaction +
  AbsenceDays, data = train.data)
```

Coefficients:

	(Intercept)	VisitedResources	RaisedHand	AnnouncementsViews	GenderM
M	-3.119603	0.03735912	0.02582230	0.04144582	-1.006159
H	-8.545802	0.05046428	0.05179838	0.04914999	-1.397143
	ParentSchoolSatisfactionGood	AbsenceDaysUnder-7			
M	0.8952831	2.634988			
H	1.5220174	5.036856			

Std. Errors:

	(Intercept)	VisitedResources	RaisedHand	AnnouncementsViews	GenderM
M	0.7441406	0.01178785	0.01464638	0.01448363	0.5787034
H	1.1628357	0.01408059	0.01656097	0.01638557	0.6658027
	ParentSchoolSatisfactionGood	AbsenceDaysUnder-7			
M	0.4847026	0.5457141			
H	0.6151284	0.7859050			

Residual Deviance: 324.2847

AIC: 352.2847

Sprawdźmy celność wyliczonych współczynników:

```
[58]: predicted.classes <- model %>% predict(test.data)

#Celność:
mean(as.numeric(predicted.classes) == as.numeric(test.data$GradeClass))
```

0.75

Udało się uzyskać model z celnością na poziomie 75%.

5 Podsumowanie

Wyniki, które udało się uzyskać w tej analizie są bardzo ciekawe, jednak wymagają przeprowadzenia wykraczających poza tę pracę dalszych badań na większej próbie. Aby móc efektywnie wykorzystać uzyskane rezultaty w uniwersalnym modelowaniu systemu edukacji, konieczne jest między innymi zbadanie wpływu regionu kulturowego, czy metod stosowanych przez daną placówkę na otrzymane wyniki.

Niemniej, powyższa analiza pokazuje jak duży potencjał w kontekście badań nad optymalizacją

uczenia się ma mierzenie funkcji behawioralnych ucznia. Przeprowadzenie takiego badania lokalnie w obrębie pojedynczej placówki edukacyjnej może potencjalnie pomóc w wypunktowaniu słabych stron stosowanego systemu edukacji i zrozumieniu czynników wpływających na osiągnięte przez uczniów wyniki akademickie. Wreszcie analiza z uwzględnieniem funkcji behawioralnych może stanowić świetną bazę do dalszej optymalizacji systemu uczenia się.